

ROZHOVORY ŠTUDENTOV A ŠTUDENTIEK

Zuzana POKLEMBOVÁ, Eva DEMJANOVÁ (eds.)

Ing. Mgr. Zuzana Poklembová, PhD.
Mgr. Eva Demjanová, PhD.
Inštitút edukológie a sociálnej práce
Filozofická fakulta
Prešovská univerzita v Prešove
E-mail: zuzana.poklembova@gmail.com
E-mail: eva.demjanova@unipo.sk

Rozhovor č. 1: Sociálna pracovníčka s osemnásťročnou praxou, v súčasnosti pracuje v *Centre pre deti a rodinu (CDR)*.

V čom ste najviac postrehli rozdiel pred a po Covid-19 vo vašom zariadení resp. ako sa zmenila situácia vo vašej konkrétnej oblasti?

Dodržovali sme obmedzenia vyplývajúce z usmernení zriaďovateľa, v tomto období boli obmedzené kontakty detí s biologickou rodinou (zákaz návštev rodičov v CDR, blízkych osôb v CDR, zákaz návštev detí v domácnosti rodičov, u blízkych osôb). Deti boli s biologickou rodinou v kontakte prostredníctvom soc. sietí, telefonicky, písomne.

Ako vy vnímate situáciu, ktorá je teraz?

Opatrenia sa postupne uvoľňujú, takže pozitívne.

Myslíte, že nastanú nové pravidlá alebo nariadenia, čo sa týka zariadenia po Covid-19?

K tomu sa aktuálne nevieme vyjadriť, budeme dodržiavať platné

usmernenia týkajúce zariadení na výkon opatrení SPODaSK.

Báli ste sa o svoje zdravie, keď ste videli, že vírus postihuje aj sociálne zariadenia?

V zariadeniach ako je naše, t.j. v centrách pre deti a rodiny, neboli zistené pozitívne prípady vír. infekcie. Deti sme sa snažili chrániť dodržiavaním protiepidemiologických opatrení, tieto opatrenia dodržiavali zamestnanci aj deti.

Ako ste museli prispôbovať výkon činnosti sociálnej práce počas tejto pandémie?

Výkon soc. práce sme prispôbili aktuálnej situácii, aby nedošlo k ohrozeniu detí, zamestnancov CDR. Využívali sme informačné technológie v kontakte so spolupracujúcimi inštitúciami, zintenzívnili sme frekvenciu kontaktov prostredníctvom sociálnych sietí, telefonicky, písomne. S rodinami klientov sme boli v častejšom telefonickom kontakte.

Ako vnímali deti v soc. zariadení epidémiu koronavírusu, ovplyvnilo ich to v bežnom živote?

Deťom bola situácia primerane vysvetľovaná, v prípade potreby konkrétne situácie aj opakované, samozrejme mali obmedzené vychádzky, spoločné akcie, nenavštevovali školy.

Pracovali ste vy, ako sociálne pracovníčky v obmedzenom režime alebo ako to prebiehalo počas epidémie?

Pracovali sme tak ako za bežnej situácie s dodržaním protiepidemiologických opatrení.

Ako sa deti zvládali učiť počas karantény?

Pre deti to bolo náročné obdobie z hľadiska prípravy na školské vyučovanie, maximálne boli vyťažení výchovní pracovníci, ktorí suplovali úlohu učiteľov. Deti potrebovali pomoc a podporu zo strany pracovníkov CDR.

Vyskytli sa konflikty medzi pracovníčkami a deťmi, pokiaľ áno, akým spôsobom ste ich riešili?

Konfliktné situácie boli primerané náročnému obdobiu, ktoré nebolo štandardným obdobím ani pre deti, ani pre zamestnancov, situácie sa riešili pohovormi, neustálym vysvetľovaním.

Považujete Vašu prácu v momentálnej situácii za náročnejšiu ako pred COVID-19?

Závisí to od konkrétneho prípadu. Na našej oblasti k výraznej zmene nedošlo, pretože naša profesia súvisí s uplatňovaním multidisciplinárnych prístupov aj za normálnych okolností.

Rozhovor viedla: Laura Behyňová,
I. ročník SOP

Rozhovor č. 2: Sociálna pracovníčka zo Spišského podhradia.

Aké opatrenia ste prijali v rámci mesta?

Všetky konkrétne opatrenia sú zverejnené na webstránke mesta www.spisskepohradie.sk.

- povinnosť nosiť ochranné rúško, prípadne inú alternatívnu ochranu tváre (šál, šatka) všade okrem domácnosti,
- nariaďuje sa vykonávať v katastri mesta dezinfekciu autobusových zastávok, lavičiek, informačných tabúl pravidelne raz za týždeň až do odvolania (zodpovedný Mestský úrad Spišské Podhradie),
- v prípade vyčerpania všetkých vlastných ľudských zdrojov MsÚ Spišské Podhradie sa nariaďuje povolať na výkon zvládnutia pandémie Covid-19 zamestnancov

škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Spišské Podhradie,

- mesto zabezpečí sociálne znevýhodneným občanom ochranné rúško (rúško bude možné opätovne mať pri šesťdesiatich stupňoch bežnými prácami prostriedkami, odporúčané je denné pranie),
- mesto ponúka pre opustených, seniorov, imobilných a chorých, ktorí nemajú v meste príbuzných alebo blízkych, počas pracovných dní prostredníctvom svojich zamestnancov, slovenských skautov zo Spišského Podhradia a dobrovoľníkov, pomoc s nákupom základných potravín, liekov a drogérie. Túto pomoc môže využiť jedna domácnosť najviac dvakrát týždenne, pričom maximálna hmotnosť jedného nákupu je obmedzená na 10 kilogramov.

- stravovanie s donáškou zabezpečujú tieto stravovacie zariadenia: *Apetít, Penzión St. Martin Spišská Kapitula, Penzión Podzámok.*

Riadili sme sa opatreniami, ktoré postupne vydával Ústredný krízový štáb Slovenskej republiky. V meste je zriadený Krízový štáb mesta Spišské Podhradie, ktorý tieto opatrenia aplikoval na miestne podmienky.

Ako sa sprísnilo opatrenia, keď vo vašom meste potvrdili prvý pozitívny prípad?

Domáca karanténa pozitívne testovaných a ich rodinných príslušníkov, napr. Slovenská pošta pozastavila doručovanie listov do rizikovej oblasti Rybníček - Štefánikova ulica, na mestskom úrade boli skrátené úradné hodiny pre verejnosť, v kanceláriách boli namontované ochranné zásteny z plexiskla a zabezpečené ochranné a hygienické potreby (rukavice, rúška, dezinfekcia rúk a podláh a pod.).

Ako ste boli v tejto situácii nápo- mocní ako sociálni pracovníci?

Vykonávali sme monitoring marginalizovanej rómskej komunity, telefonickú komunikáciu a usmerňovanie klientov, nákup potravín, informácie o ďalšom postupe riešenia situácie.

Kto vás usmerňoval ako máte postupovať?

Krízový štáb mesta v spolupráci s Regionálnym úradom verejného zdravotníctva v Poprade.

Vzhľadom na to, že ste boli priamo účastníčkou testovania Rómov, môžete priblížiť ako to prebiehalo?

Po spracovaní menných zoznamov osôb, ktoré boli navrhnuté na testovanie bola vykonaná objednávka

na testovanie Covid-19 – RÚVZ Poprad. Testovanie sa realizovalo v spolupráci s Mestom Spišské Podhradie – RÚVZ Poprad – Ozbrojené sily SR – Úrad splnomocnenca vlády pre rómske komunity – Polícia SR – Nemocnica Levoča. Sociálni pracovníci, terénni sociálni pracovníci a pracovníci ko-

munitného centra poskytovali pri testovaní súčinnosť nie len organizačne (informovanie klientov o mieste a čase konania testovania), ale aj fyzickou prítomnosťou. Sociálni pracovníci boli priamo prítomní pri testovaní ako súčasť testovacieho tímu.

Uskutočnilo sa testovanie na Covid-19 aj u zamestnancov?

Áno. Testovaní boli tí pracovníci, ktorí najviac prichádzali do priameho kontaktu s rizikovou skupinou obyvateľstva.

Chodievali terénny sociálni pracovníci priebežne aj do komunity?

Terénny sociálny pracovník navštevovali komunitu intenzívne a pravidelne, taktiež boli priamymi účastníkmi testovania Rómov.

V Spišskom Podhradí ste mali niekoľko nakazených prípadov v rómskej komunite, ako ste postupovali pri ich oddelení od ostatných?

Všetky rodiny boli izolované v domácej karanténe v mieste bydliska. Tieto rodiny monitorovala hliadka polície dvadsaťštyri hodín denne. Obydlia boli ohraničené bezpečnostnou páskou, výjazdy áut boli zablokované betónovými panelmi.

Mesto má komunitné centrum, zapojili ste sa do šitia rúšok a podobných aktivít?

Pracovníčky komunitného centra ušili približne tisíc kusov látkových rúšok. Boli nápomocní pri testovaní komunity, pri distribúcii rúšok

a mliečnych výrobkov (mesto dostalo sponzorský dar) pre seniorov nad šesťdesiatpäť rokov a rómsku komunitu. Aj naďalej poskytovali sociálne poradenstvo.

Prijali ste nejaké opatrenia, ktoré plánujete dodržiavať natrvalo?

Zatiaľ nie.

Rozhovor č. 3: Sociálna pracovníčka s dvadsaťročnou praxou, v súčasnosti pracuje na UPSVaR.

Ako pandémie Covid-19 ovplyvnila

Vašu prácu na úrade?

Zmenil sa spôsob vybavovania klientov, klienti nie sú vybavovaní priamo v kanceláriách, sú vybavovaní na začiatku chodby, prevažuje predovšetkým telefonický kontakt, doklady zasielajú poštou prípadne e-mailom.

Ako sa Vám zmenila pracovná doba na úrade počas pandémie?

Pracovná doba počas pandémie COVID-19 bola upravená na tri hodiny denne (pondelok až piatok) a to od 08.00 do 11.00 hod., potom nastala úprava stredy, v stredu boli stránkové hodiny od 13.00 do 15.00 hod., od 11.05.2020 je pracovná doba v pôvodnom režime - pondelok, utorok od 08.00 do 15.00 hod., streda od 08.00 do 17.00 hod., štvrtok je neúradný deň, piatok od 08.00 do 12.00 hod. (obedňajšia prestávka od 12.00 do 13.00 hod.).

Aké opatrenia sa vykonávali alebo boli vykonávané na úrade?

Povinné nosenie rúšok, zamestnanci aj klienti, povinná dezinfekcia rúk, klienti aj zamestnanci, pri vstupe do budovy a merala telesná teplota klientov a dezinfikujú sa ruky klientom, budova sa zamyká a otvára

Rozhovorviedla: Mária Biroščáková, II. ročník SOP

sa len počas stránkových hodín, vstup najprv po troch klientoch, potom sa počet zvýšil na päť klientov. Vždy je stanovená služba 5 ľudí, ktorí to všetko organizujú. Majú rúška a gumené rukavice. Samozrejme sú dvojmetrové odstupy. Do budovy nemajú prístup deti. Stoly sa pravidelne dezinfikujú. Každý zamestnanec dostal dezinfekčné gély a dezinfekciu na ruky, gumené rukavice, rúška.

Ako sa líšila Vaša práca, ako sociálnej pracovníčky pred pandémiou a počas pandémie?

Odlíšnosť práce pred a počas pandémie spočíva hlavne v tom, že klienti uprednostnili skôr telefonický kontakt, doručovanie poštou a emailovú komunikáciu, bolo menej osobných návštev, ale postupne sa počet klientov na úrade zvýšil a každým dňom rastie počet klientov vybavovaných osobne, samozrejme sa dodržiujú prísne hygienické opatrenia.

V kontakte s klientom, ste vnímali nejaké obmedzenia počas pandémie? Ak áno, aké?

Nevníkala som žiadne obmedzenia, využívala som hlavne telefonickú komunikáciu, pokiaľ som niečo potrebovala, s klientom som sa spojila telefonicky a vysvetlila som, usmernila ho, následne na to som využívala a využívam naďalej a e-mailovú komunikáciu, prípadne poštu.

Vy ako sociálna pracovníčka pracujúca na úrade, mali ste možnosť pracovať z domu? Vykonyvali ste tzv. HOME OFFICE?

Nie, nebola možnosť využívať Home Office, túto službu využívali a ešte využívajú iba naši technickí pracovníci, naši informační technici.

Mali ste obavy z prípadnej nákazy (v práci)?

Najprv som mala obavy, ale časom som si zvykla.

Rozhovor viedla: Vanesa Gregová,
II. ročník SOP

Rozhovor č. 4: Sociálna pracovníčka s osemročnou praxou je aktuálne koordinátorkou sociálnych služieb v Gréckokatolíckej charite Prešov.

Čo Vás viedlo k štúdiu sociálnej práce?

O štúdium sociálnej práce som mala záujem už počas strednej školy kvôli dobrovoľníckej službe, ktorú som počas celej strednej školy vykonávala. Následne som k štúdiu sociálnej práce na Filozofickej fakulte Prešovskej univerzity pristupovala veľmi zodpovedne. Získala som veľa poznatkov a tým môj záujem o sociálnu prácu ešte vzrástol.

Zaujímalí ste sa počas štúdia o stáž alebo prax?

Počas štúdia som sa dvakrát zúčastnila IP Erasmus vo Fínsku, čo moje smerovanie prehĺbilo. Počas celého štúdia na vysokej škole som sa naďalej venovala dobrovoľníctvu.

Kam smerovala vaša cesta po skončení štúdia?

Po skončení štúdia v roku 2012 som sa zamestnala na Gréckokatolíckej charite Prešov, kde som pôsobila ako asistentka riaditeľa GKCH a v roku 2019 som sa stala koordinátorkou sociálnych služieb.

Ako vyzerala cesta, ktorá vás viedla k dobrovoľníctvu?

Desať rokov pred nástupom do práce som bola dobrovoľníčkou a tak nejako prirodzene smerovala moja cesta ku koordinátorstvu a vytvoreniu tímu dobrovoľníkov pri GKCH. Ako koordinátorka som sa snažila rozprávať s dobrovoľníkmi o téme *time management*, snažila som sa ich inšpirovať k zodpovednosti, dochvilnosti, organizačným schopnostiam a pod.

Aktuálne pôsobíte ako koordinátorka sociálnych služieb. Môžete mi bližšie špecifikovať vašu pracovnú činnosť?

Mojou úlohou je sprevádzať všetky sociálne služby GKCH, koordinovať ich, zavádzať štandardy kvality a rozvíjať ich. V Prešove máme: Centrum pre deti a rodiny - Domov Nádeje (nie je to sociálna služba, ale služba patriaca pod SPO), služby Pod Táborom, útulok, nízkoprahové denné centrum, špecializované sociálne poradenstvo, projekt *Terénna sociálna práca*. Vo Svidníku sa nachádza Domov na polceste, v Starej Ľubovni Dom sv. Anny, kde je zriadené rehabilitačné stredisko a služba včasnej intervencie. Nakoniec v Humennom, kde sa nachádza Dom sv. Júdu Tadeáša máme denný stacionár a od 1.7. má vzniknúť aj domov sociálnych služieb. Mojou úlohou je všetky tieto spomínané zariadenia koordinovať. Zodpovedám tiež za spracovanie a aktualizáciu interných predpisov sociálnych

služieb pre GKCH v rámci implementácie podmienok kvality poskytovanej sociálnej služby, vykonávam metódkú, konzultačnú, hodnotiacu, kontrolnú činnosť za zverenú oblasť a pod.

Ako ste riešili krízové situácie v čase pandémie Covid-19?

Štát niektoré naše služby označil ako subjekty hospodárskej mobilizácie s povinnosťou vypracovať podrobné Krízové plány, ktoré máme zverejnené na webe. V našom prípade sme vypracovali 5 plánov a mojou úlohou bolo spolu s vedúcimi zariadení a ich internými krízovými tímami pracovať na premyslení, realizácii, kontrole a tvorbe opatrení na predchádzanie COVIDu-19. Počas krízovej situácie máme v krízovom štábe GKCH každý delegované povinnosti, za ktoré zodpovedáme, sledujeme usmernenia hlavného hygienika, štátu a pod. Aktuálne pracujeme na plošnom testovaní zamestnancov a prijímateľov sociálnych služieb.

Mohli by ste konkretizovať akých subjektov hospodárskej mobilizácie sa to týka?

V GKCH sú subjektami hospodárskej mobilizácie Dom sv. Faustíny - domov na pol ceste, Centrum pre deti a rodiny - Domov nádeje, Pobytové sociálne služby Pod Táborom Prešov, Špecializované sociálne poradenstvá (Prešov, Svidník, Humenné) a Níz- koprachové denné centrum.

Pre lepšie porozumenie cieľom bolo v rámci vykonávania opatrenia hospodárskej mobilizácie zabezpečiť plnenie sociálneho zabezpečenia v takom rozsahu, aby sa zachovalo poskytovanie odborných, obslužných a ďalších činností v rozsahu vymedzenom zákonom o sociálnych službách pre daný druh sociálnej služby, ktorú

subjekt hospodárskej mobilizácie poskytuje. Dôležité bolo dodržiavať všetky nariadenia hlavného hygienika Slovenskej republiky, usmernenie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny.

Všetky tieto opatrenia smerujú, respektíve majú riešiť situáciu s výpadkami zamestnancov, zabezpečiť dodržiavanie všetkých preventívnych opatrení, doplniť ochranné preventívne opatrenia a zabezpečovať ochranné pracovné pomôcky, ako aj ochranné pomôcky pre prijímateľov sociálnej služby, žiadať zabezpečenie ochranných pomôcok na príslušnom vyššom územnom celku.

Snažili ste sa v takejto núdzovej situácii zapájať dobrovoľníkov?

Áno, zapájanie dobrovoľníkov sme sa snažili realizovať cez projekt *Pošli tašku*. Zámerom tohto projektu bolo uľahčiť život osamelým seniorom, zabezpečiť im nákup základných potravín, hygienických potrieb alebo liekov. Služba je poskytovaná práve našimi dobrovoľníkmi.

Boli realizované aj určité peňažné zbierky na pomoc bojujúcich ľudí s koronavírusom?

Samozrejme. Myslím si, že tu možno spomenúť *Darcovský maratón*. V deň, keď bol organizovaný *GivingTuesdayNow* sa podarilo v rámci našej kampane *Podaj pomoc* vyzbierať 391 EUR na podporu rodín a jednotlivcov.

Rozhovor viedla: Sandra Krajná, II. ročník SOP

Rozhovor č. 5: Sociálna pracovníčka s trojročnou praxou, v súčasnosti pracuje s marginalizovanou rómskou komunitou v komunitnom centre.

Sociálna práca je podceňovaná, ale aj keď si to neuvedomujeme je to dôležitá oblasť v spoločnosti. Ako podľa Vás vplyva koronavírus na oblasť sociálnej práce?

Podľa môjho názoru koronavírus ovplyvnil každého jednotlivca a rodinu. Oblasť sociálnej práce sa venuje problematike jednotlivca a rodiny, tým zvlášť v marginalizovanej rómskej komunite (MRK). V oblasti TSP - terénnej sociálnej práce, v ktorej pôsobím bolo potrebné vysvetliť čo je to Covid-19 aj keď sa o tom všade hovorilo v masmédiách, obecnom rozhlase, bolo potrebné vysvetliť, aby sa klienti zdržiavali doma. Poskytli sme distribúciu ochranných rúšok pre každého člena rodiny. Kanceláriu TSP kontaktoval Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR), aby klienti neprichádzali na kontakt pre občana počas vyhlásenia mimoriadnej situácie, pretože úrady začali fungovať v obmedzenom režime. Tým, že ÚPSVaR fungovali obmedzene bolo potrebné klientom, ktorým sa narodilo dieťa alebo prišli o prácu a nemajú prístup na internet dať tlačivá ako žiadosť UoZ uchádzača o zamestnanie, žiadosť o príspevok a dohody o ukončení pracovného pomeru pomáhali zasieľať poštou alebo elektronicky. TSP si musel robiť každodenný monitoring komunity či sa neobjavil niekto s príznakmi Covid-19. Všetci, tí ktorí prišli zo zahraničia boli monitorovaní aj s rodinami a zdržiavali sa v domácej karanténe.

Prinesie, podľa Vášho názoru koronavírus trvalé zmeny v sociálnej práci? Pokiaľ áno, aké?

Neviem posúdiť opäť sa vraciame do starých zabehnutých koľají, ale stále dodržiavame preventívne hygienické opatrenia pri styku s klientom.

Narástla v tejto situácii žiadosť o pomoc? O aký druh najčastejšie?

Áno, tým že klienti stratili zamestnanie čo bolo tiež ovplyvnené koronavírusom bolo potrebné im zaslať ukončenie pracovného pomeru, asistovať pri vypísaní Žiadosti uchádzača o zamestnanie a Žiadosti o dávku v nezamestnanosti.

S akými technickými prekážkami sa stretávate pri výkone svojej práce v tejto pandemickej situácii? V komunite, v ktorej pracujem

boli MRK dosť disciplinovaní a rešpektovali nariadenia, dodržiavali aj nosenie rúšok alebo mali inú alternatívu na ochranu tváre. Aj pri preberaní dávok boli na pošte disciplinovaní a dodržiavali aj odstupy a prišli s rúškami na tvárach. Pri vypuknutí Covid-19 na Slovensku sme mali problém s ochrannými a dezinfekčnými pomôckami, ale v krátkej dobe sa nám ich podarilo zabezpečiť.

V čom spočívala pomoc v osadách? Urobili by ste niečo inak?

Pomoc spočívala v prvom rade o informovanosti čo je Covid-19 a zabezpečení, aby dodržiavali opatrenia hygienické a zdržiavali sa prevažne doma.

TSP bola prítomná pri organizovaní a testovaní na Covid-19 a ďalej poskytovala:

- pomoc klientom s tlačivom z ÚPSVaR (Žiadosť o zaradenie do evidencie uchádzača o zamestnanie, Žiadosť o dávku v hmotnej núdzi, Žiadosť o príspevok pri narodení dieťaťa, Žiadosť o prídavok na dieťa), zo Sociálnej poisťovne

(Žiadosť o dávku v nezamestnanosti),

- pomoc seniorom - pomoc s nákupom s objednaním liekov,
- pomoc žiakom s úlohami - informovanie, že úlohy sú zverejnené na stránke školy a kto nemá prístup k internetu môžeme rodičom vytlačiť úlohy.

Inak by som neurobila nič, oceňujem že štát pomáhal s vysvetľovaním súčasnej situácie a tým, že distribuoval do osád letáky v rómskom jazyku pre lepšie pochopenie.

Kedže sa cez pandémiu život spomalil a veľa ľudí muselo ostať doma s deťmi, niektorí prišli aj o prácu a tým vznikli problémy v rodinách. Stúplo podľa Vás do máce násilie? Aké môžu byť príčiny?

Neevidovala som násilie v komunite.

Aká je úloha terénnej sociálnej práce?

Keďže terénna sociálna práca pomáha priamo sociálne slabším rodinám a jednotlivcom, v tejto situácii sa terénny sociálni pracovníci stali ohrozenými. Zabezpečovali prevenciu Covid-19 a spoločne s inými odborníkmi poskytovali poradenstvo súvisiace s pandémiou a zabezpečovaním životných potrieb klientov.

Rozhovor viedla: Tereza Pašková,
II. ročník SOP

Rozhovor č. 6: Sociálna pracovníčka s trojročnou praxou, v súčasnosti pracuje prevažne so seniormi v zariadení sociálnych služieb.

Ako ste na začiatku reagovali na negatívne vyskytujúcu sa situáciu spojenú s COVID-19?

Keď sa na Slovensku objavili prvé prípady výskytu ochorenia COVID-19, hneď sme začali sledovať situáciu a plánovať opatrenia. Dôležité bolo informovať všetkých zamestnancov ako aj klientov o možnom nakazení, o tom čo je COVID-19, ako sa prenáša a ako sa môžeme chrániť pred nakazením.

Kedže ste sa dozvedeli o tomto víruse, začali ste robiť predbežné opatrenia vo vašom zariadení skôr alebo ste čakali na nariadenia od premiéra a ministerstiev?

Nečakali sme na usmernenia MZ SR, hneď sme začali s preventívnymi opatreniami, nakoľko sme zariadenie

sociálnych služieb, dezinfekcia priestorov sa u nás vykonáva denne. Napriek tomu sme posilnili zamestnancov, ktorý sa zamerali na dezinfekciu všetkých povrchov v zariadení. Dostatočne sme sa zásobili s dezinfekčnými prípravkami, ochrannými pomôckami. Urobili sme tak včas, nepatrili sme k tým ktorí trpeli nedostatkom ochranných prostriedkov.

Ako veľmi táto neprijemná situácia ovplyvnila Vašich zamestnancov a čo ste urobili pre ich ochranu a čo najlepšiu podporu v tejto negatívnej situácii?

Zamestnancom pri nástupe do práce sa meria telesná teplota, pri jej zvýšení by boli povinní opustiť pracovisko. Zamestnanci žijúci s členom rodiny pracujúcim v zahraničí, pri jeho návrate dodržiavať povinnú 14 dňovú karanténu a pred nástupom do práce sa preukázať s negatívnym testom na COVID-19. V práci

sú zamestnanci povinný používať dezinfekciu rúk, ochranné rukavice a masku tváre, počas celej pracovnej doby. Rukavice sa po každom úkone s klientom menia za nové.

Ako reagovali klienti na koronavírus, zákaz návštev a zákaz voľného pohybu aj mimo budovy zariadenia?

Klienti boli informovaní od samého začiatku, zákaz návštev a obmedzenie pohybu ich veľmi neprekvapil. Niektorí klienti boli natoľko zodpovední a pred obavami možného nákazu nosili rúška, ktoré si vyrobili sami na aktivitách. Zákaz návštev platí dodnes ako aj voľný pohyb mimo zariadenia. No napriek tomu sa im snažíme spríjemniť dlhé chvíle v zariadení, či pestovaním kvetín, spievaním obľúbených piesní alebo výrobou rôznych dekoračných predmetov.

Ako ste edukovali klientov o danej situácii?

Klientov sme informovali prostredníctvom jedného zamestnanca, ktorý bol na to určený. Tento zamestnanec informoval klientov skupinovo ale aj individuálne, tak aby informácie boli zrozumiteľne pre každého. Každé usmernenia týkajúce sa COVID-19 bolo zverejnené na nástenke dostupnej aj pre klientov aj pre zamestnancov.

Ako veľmi ovplyvnil koronavírus chod zariadenia, zamestnancov a klientov?

Možno bolo trochu cítiť strach aj u klientov aj u zamestnancov z novej nákazy. Niektorí klienti sa nevedeli na začiatku zmieriť s izoláciou ako aj s tým, že ich rodina nemôže navštíviť. No postupne si začali uvedomovať že to je pre nich najlepšie v danej situácii. Umožnili sme kaž-

dému telefonický kontakt, ako aj videohovor prostredníctvom messenger a FaceTime.

Vyskytli sa u klientov stresové situácie spojené zo strachom z koronavírusu? Ak áno, čo konkrétne v nich vyvolalo obavy a ako ste im pomohli zvládať danú situáciu?

Vytvorili sme im tie najlepšie podmienky izolácie. Zamestnanci zodpovedne pristupujú k práci a k zavedeným opatreniam. Myslím, že sa cítia v zariadení bezpečne, možno na začiatku boli prejavy stresu u niektorých klientov, no postupne obavy pomizli.

Vyskytol sa vo vašom zariadení problém spojený s nedodržiavaním nariadených opatrení (nosenie rúšok, dezinfekcia rúk), ak áno u koho najčastejšie tento problém vznikol a prečo odmietali dodržiavať opatrenia?

Problémy s nedodržiavaním opatrení v našom zariadení nevznikol. Všetci pristupujeme zodpovedne.

Aká je vaša momentálna situácia v zariadení po postupnom uvoľňovaní opatrení?

Momentálne začíname prijímať nových prijímateľov sociálnej služby, no za zmenených podmienok. Nový klient musí pred nástupom do zariadenia absolvovať 14 dňovú karanténu v zariadení zriadenom obcou alebo VÚC a pred ukončením karantény sa preukázať negatívnym testom na COVID-19. Zákaz návštev a voľný pohyb klientov naďalej platí. No veríme, že sa to čoskoro zmení. Všetci zamestnanci a klienti boli testovaní na COVID-19 a u všetkých výsledky boli negatívne.

Aké iné, resp. lepšie opatrenia by ste navrhovali Vy ako sociálna pracovníčka vo vašom zariadení v súvislosti s COVID-19 a prečo?

Ako sociálna pracovníčka sa sto-
tožňujem s nariadeniami hlavného
hygienika, nariadené a zavedené
opatrenia sú postačujúce a bezpečne
voči klientom. Nakoľko sa v našom
zariadení, dokonca v celom našom

okrese nevyskytol ani jeden prípad
ochorenia COVID-19, by som pristú-
pila k uvoľňovaniu opatrení voči na-
ším klientom, umožnila by som im
za určitých podmienok voľný pohyb
mimo areálu zariadenia no samo-
zrejme v rámci mesta.

Rozhovor viedla: Alexandra Roma-
niuková, II. ročník SOP

Rozhovor č. 7: Sociálna pracovníčka so
sedemročnou praxou v *Centre pre deti
a rodiny v Prešove*.

*V čase pandémie reflektujeme možné
dôsledky vzniknutej pande-
mickej situácie
na rodiny. Ako tento proces vnímate?*

V *Centre pre deti a rodinu*, ne-
môžu rodičia navštevovať svoje deti,
pokiaľ neprejde celá pandémia. Av-
šak tým, že sa táto situácia upokojila,
sú možné návštevy deti, ale prevažne
v exteriéri, napríklad vo vestibule
alebo na záhrade, ale samozrejme za
predpokladu dodržania všetkých hy-
gienických opatrení.

*Myslíte si, že môže v rodinách na-
stať problém týkajúci sa detí alebo rodičov z
dôvodu vzniknutej situá-
cie?*

Môže sa to stať, ale predovšetkým
musím zdôrazniť, že najhlavnejšia
je v tomto prípade vzťahová väzba
medzi rodičmi a deťmi. Tým, že rodi-
čia momentálne nenavštevujú svoje
deti tak často, nemajú možnosť lepšie
kreovať tento vzťah. Čo sa týka rodi-
čov, tí sú najčastejšie z rómskych ko-
munit, kde nie sú veľmi priaznivé
podmienky na dodržiavanie hygieny,
čo vlastne dané opatrenia vyžadujú
aj na základne návštevy svojho dieťa-

ťa. Pripúšťam, že ak hovoríme o ro-
dinnom vzťahu, môže sa stať, že tento
vzťah nadobudne inú podobu.

*Bude sociálna práca s rodinou v
momentálnej situácii o niečo ťaž-
šia ako
predtým, alebo sa práca s rodinou nemení a
postup ostáva nezmenený?*

Práca s rodinou a plán sociálnej
práce s rodinou sa nijako nemení. Av-
šak dostali sme isté opatrenia (obme-
dzené možnosti) našej práce, či už sa
to týka kontaktovania iných inštitúcií
alebo komunitných centier. Avšak
v konečnom dôsledku tá práca je ne-
menná.

*Ak sú rodičia rozvedení a mali na-
príklad
dieťa v striedavej starostli-
vosti a nemohli
sa počas karan-
tény a zníženého pohybu
von stre-
távať s jedným z rodičov, mohlo to
ovplyvniť vzťah s jedným z nich?*

Z nášho pohľadu a z pohľadu so-
ciálneho pracovníka to určite nejaký
dopad na to dieťa má. Avšak, všetko
je založené na dohode medzi rodičmi
počas pandémie, kto a ako dlho
to dieťa bude mať pri sebe respektíve,
kedy si ho prevezme ten druhý rodič.
Čiže, ak to zhrnieme do celku mohlo
to ovplyvniť vzťah dieťaťa s rodičmi.

Mohla sa podľa vás vzťahová situácia počas Covid-19 v rodine zhoršiť natoľko, že sa niektorí rodičia rozhodnú rozviesť?

U nás sme zatiaľ takéto prípady nezaznamenali, ale vylúčené to nie je. Z praxe avšak vieme, že napríklad násilie v rodinách sa počas tejto pandémie mohlo ešte viac vystupňovať z dôvodu pobytu v domácnosti, čo ovplyvňovalo aj emocionálnu stránku rodín.

Ako podľa vás ovplyvnila pandemická situácia sociálnych pracovníkov?

Rozhovor č. 8: Sociálna pracovníčka so štvorročnou praxou.

Prečo ste si vybrali povolanie sociálneho pracovníka?

Vždy som chcela pomáhať ľuďom, ktorí potrebujú pomoc. Táto profesia je nielen o pomáhaní konkrétnym ľuďom, ale predstavuje aj vzor humánnych vzťahov medzi ľuďmi. Profesia sociálneho pracovníka znamená okrem iného venovať sa svojej práci aj srdcom, pracovať s ľuďmi, ktorí potrebujú pomoc, starostlivosť, pozornosť a lásku.

Ktoré fázy vašej práce možno pripísať najnáročnejším?

Možno je to množstvo domácich úloh: upratovanie bytu a v súkromnom dome. Je veľmi ťažké vysvetliť staršiemu človeku, že na túto službu je vyhradený určitý čas a objem. Existujú normy pre dodávku potravín a vody. Niekedy urobíte všetko, už odídete, ale ak vidíte, že niečo trápi staršieho človeka a chcel by sa s vami porozprávať. Čas poskytnutia služby vypršal a pre túto staršiu osobu nie je zabezpečená konverzácia ako psychologická služba, pretože podľa zoznamu je jej pridelený čas a náklady.

Ak hovoríme o výkone našej práce, tak tá sa momentálne obmedzila prevažne na administratívnu činnosť. Nebolo umožnené, aby sme išli do terénu, nemohli sme priamo komunikovať s rodičmi. Komunikácia prebiehala len telefonicky alebo prostredníctvom sociálnych sietí. V tomto zmysle aj deti mali možnosť byť v kontakte s rodičmi.

Rozhovor viedla: Silvia Tkáčová,
I. ročník SOP

Ostatní ľudia na vás tiež čakajú so svojimi požiadavkami a rozmarmi.

Stretli ste sa už niekedy ako sociálny pracovník s etickým konfliktom? Ako ste sa vysporiadali so situáciou?

Samozrejme, pretože konflikt je stretom nezlučiteľných cieľov, záujmov, pozícií alebo názorov dvoch alebo viacerých osôb.

Ku každej situácii je potrebné pristupovať individuálne, ale môžeme rozlíšiť tieto fázy riešenia konfliktov:

- a) predchádzanie konfliktom,
- b) riešenie konfliktov,
- c) prijímanie optimálnych rozhodnutí v konfliktných situáciách,
- d) vyriešenie konfliktu.

Sociálny pracovník musí vypočítať strany konfliktu, nájsť optimálne riešenie, ktoré uspokojí obe strany konfliktu.

S ktorými typmi klientov je ťažké pracovať?

Je ťažké pracovať so sirotami, deťmi zbavenými rodičovskej starostlivosti, deťmi so špeciálnymi výchovnými potrebami, deťmi z rodín s nízkymi príjmami a tiež s formami domáceho násillia voči deťom.

Ako ovplyvnil koronavírus vašu prácu?

Počas pandémie došlo k významným obmedzeniam. Pandémia koronavírusu zmenila svet, ale moja rodina a ja sme sa držali v karanténe, aby sme sa čo najskôr vrátili k obvyklým životným podmienkam a pomohli ľuďom.

Počas svojej práce ste si zvykli na veľa ľudí, počúvali príbehy o ich osudoch. Viete povedať, čosa vás dotklo najviac?

Každá rodina mala svoj vlastný a odlišný život a zdieľajú so mnou svoje príbehy. Zažila som dojímavé okamihy. Ale hlboko sa ma dotkol príbeh jednej babičky, ktorá mala tri svoje deti, adoptovala ďalších päť. Vychovávala teda osem detí.

Čo vás priťahuje k vašej profesii?

Vo svojej profesii ma priťahuje príležitosť hovoriť so svojimi príjemcami sociálnych služieb. Ako viete, starí ľudia videli veľa vo svojom živote a môžu radiť múdram veciam. Preto sa na nich často obraciam so žiadosťou radu, prípadne viem, že sa môžem naučiť niečo nové a vypočuť si zaujímavé informácie.

Ako hodnotíte vašu spokojnosť s výberom tejto profesie?

Áno, som veľmi spokojná s výberom. Som rada, že môžem pomáhať

ľuďom, ktorí to potrebujú. Je pravda, že niekedy sa stretávam s ťažkosťami. Neexistuje však taká práca, v ktorej by sme nemuseli prekonávať prekážky a riešiť problémy. Hovorí sa: „bez práce nemôžete chytiť ryby z rybníka“.

Aké povinnosti vykonávate ako sociálny pracovník?

Rozsah mojich povinností je dostatočne široký a individuálny pre každého staršieho človeka. Zahŕňa to nákup výrobkov, liekov, základného tovaru, sprievod do nemocníc a vládnych agentúr, prijímanie liekov na predpis a sanitárne a hygienické postupy. Okrem fyzickej pomoci starší ľudia často potrebujú komunikovať.

Čo by ste chceli odkázať ľuďom, ktorí sa chcú venovať tejto profesii tak ako vy?

Chcela by som len podotknúť, že to nebude ľahké. Okrem náročnej fyzickej aktivity, musíte byť schopní sa naučiť komunikovať s rôznymi typmi ľudí, dokázať pochopiť rôzne morálne charaktery.

Rozhovor viedla: Klavdiia Trofy-mova, I. ročník SOP

Rozhovor č. 9: Sociálna pracovníčka s praxou dvadsaťštyri rokov pôsobí ako predsedníčka Zakarpatskej regionálnej organizácie Červeného Kríža Ukrajiny.

Prečo ste začali pracovať ako sociálna pracovníčka?

Mňa zaujala sociálna práca počas štúdia na Pedagogickej fakulte Užhorodskej Univerzity. Išlo mi primárne o to, aby som pomáhala ľuďom v ťažkých životných situáciách, preto som prišla do Červeného Kríža ako dobrovoľníčka.

Ako sa zmenila vaša práca pri pandémie Covid-19? Koľko máte sociálnych pracovníkov?

Práce nám pribudlo odkedy začala karanténa. Začali sme aktívnejšie pomáhať sociálnym pracovníkom aj zdravotníckym zariadeniam. Pracuje u nás stoštyridsaťosem pracovníkov aj dobrovoľníci.

Na aké cieľové skupiny je zameraná vaša práca?

Naše cieľové skupiny sú invalidi, mnohopočetné rodiny, imigranti, tí, ktorí potrebujú pomoc kôli vojne, sirotu, drogo a alkoholovo závislí, osoby zo sexbiznisu, rôzne etnické skupiny.

Ako funguje červený kríž? Z akých finančných prostriedkov?

Naše zariadenie funguje za pomoci rôznych grantov, pomocou sponzorstva, aj na báze dobrovoľníckej pomoci.

Akú konkrétnu pomoc poskytujete ľuďom?

Rozhovor č. 10: Sociálna pracovníčka s dĺžkou praxe osem rokov.

Aká je bežná náplň vašej práce?

Je to najmä práca s komunitou MRK (osada, osídlenia v meste) vo všetkých oblastiach života.

Ako sa vaša pracovná činnosť zmenila počas trvania mimoriadneho stavu v súvislosti s Covid-19?

Pracovali sme aj na začiatku aj počas pandémie nepretržite - bežná činnosť, šetrenia v rodinách, poradenstvo, administratíva, monitorovanie, avšak s dodržiavaním všetkých hygienických opatrení. Väčšina admini-

Pomáhame najmä s jedlom, hygienickými zásobami, oblečením, počas karantény však oblečenie vynechávame. Ľuďom, ktorí to potrebujú platíme za drahú diagnostiku a aj testy na AIDS.

Vy nejakým spôsobom pomáhate zdravotníckym pracovníkom?

Áno pomáhame tým, že robíme rôzne akcie.

Ochorel niekto spomedzi vašich pracovníkov na Covid-19?

Áno, ochoreli šiesti pracovníci.

Ako je vám možné pomôcť pri pandemickej situácii aj v bežnom živote?

Pri rôznych akciách potrebujeme pomoc dobrovoľníkov.

Rozhovor viedol: Eduard Tyrpak, I. ročník SOP

stratívy a komunikácie prebiehala elektronickou formou.

Čo bolo pre vás v tejto situácii úplne nemožné vykonávať? A čo sa vám zdalo najťažšie?

Nemôžem povedať, že sa niečo také vyskytlo.

Myslíte si, že by dlhšie trvanie tejto situácie malo na vašu prácu a klientov negatívny dopad?

Myslím si, že nepochybne áno. Cieľom je, aby sa klient osamostatnil, čo nie je jednoduché a v tejto situácii to platilo ešte viac keďže väčšina nemá telefón či prístup k internetu,

čo bolo v tomto období dôležité. To je ale len jeden z mnohých problémov. Pretrvávajúcim problémom je zanedbávanie školskej dochádzky. Po šiestich mesiacoch v septembri to bude veľmi ťažké.

Rozhovor č. 11: Sociálna pracovníčka s dĺžkou praxe osem rokov.

Aká je bežná náplň vašej práce?

Našou náplňou práce je práca s rómskou komunitou v osade, nízkoprahové centrum, voľnočasové a skupinové aktivity, sociálne poradenstvo a špeciálne sociálne poradenstvo.

Ako sa vaša pracovná činnosť zmenila počas trvania mimoriadneho stavu v súvislosti s Covid-19?

Máme viac administratívnych úkonov, viac komunikujeme s rôznymi inštitúciami elektronickou formou, podieľame sa viac vo väčšej miere na osвете v teréne.

Zdalo sa vám, že máte menej práce alebo naopak viac a prečo?

Nie myslím si, že máme viac práce v sociálnej oblasti.

Myslíte si, že by dlhšie trvanie tejto situácie malo na vašu prácu a klientov negatívny dopad a prečo?

Pre našich klientov sme zabezpečili bezkontaktné služby s úradmi a to sa môže časom negatívne odzrkadliť na ich vlastnej iniciatíve. Pre nás to malo výhodu vo väčšej flexibilita a zdokonaľovaní sa v sociálnej, právnej a zdravotnej sfére.

Rozhovor č. 12: Sociálna pracovníčka s osemročnou praxou s občanmi v ťažkej životnej situácii.

Aká je bežná náplň vašej práce?

V našej náplni práce je pravidelné chodenie do terénu, bežné šetrenia v domácnosti (sledovanie zdravia, hygieny, zabezpečenia potravy, oblečenia, dreva...). Tiež pomáhame pri vyplňovaní žiadosti ohľadom hmotnej núdze, písanie rôznych žiadostí a podobne.

Ako sa vaša pracovná činnosť zmenila počas trvania mimoriadneho stavu v súvislosti s Covid-19?

Zmenilo sa len to, že sme nechodili do terénu a kontakt s klientmi bol obmedzenejší.

Čo bolo pre vás v tejto situácii úplne nemožné vykonávať? A čo sa vám zdalo najťažšie?

Ťažké bolo to, že sme mali obmedzené možnosti v pomoci klientom a nemohli sme prácu vykonávať tak, ako za bežných okolností.

Zdalo sa vám, že máte menej práce alebo naopak viac a prečo?

Práce nám pribudlo viac, hlavne ohľadom administratívy. Taktiež okrem iného pri nedostatku rúšok sme sa rozhodli ušiť vyše päťstotridsať rúšok pre našich klientov, čím nám samozrejme pribudla ďalšia práca.

Myslíte si, že by dlhšie trvanie tejto situácie malo na vašu prácu a klientov negatívny dopad a prečo?

Myslím si, že nie.

Rozhovor č. 12: Sociálna pracovníčka s osemročnou praxou.

Aká je bežná náplň vašej práce?

V našej náplni práce je pravidelné chodenie do terénu, bežné šetrenia v domácnosti (sledovanie zdravia, hy-

gieny, zabezpečenia potravy, oblečenia, dreva...). Tiež pomáhame pri vyplňovaní žiadosti ohľadom hmotnej núdzy, písanie rôznych žiadostí a podobne.

Ako sa vaša pracovná činnosť zmenila počas trvania mimoriadneho stavu v súvislosti s Covid-19?

Zmenilo sa len to, že sme nechodili do terénu a kontakt s klientmi bol obmedzenejší a za prísnych hygienických podmienok.

Čo bolo pre vás v tejto situácii úplne nemožné vykonávať? A čo sa vám zdalo najťažšie?

Ťažké bolo to, že sme mali obmedzené možnosti v pomoci klientom, pretože sme nemohli chodiť na šetre-

nia a tým pádom sme nemohli vykonať sociálnu kontrolu u niektorých problémových klientov.

Myslíte si, že by dlhšie trvanie tejto situácie malo na vašu prácu a klientov negatívny dopad a prečo?

Myslím si, že pokiaľ by sme dlhšie nechodili na šetrenia veľa klientov by sa možno vrátilo ku životu, ktorý viedli pred šetrením z dôvodu nedostatku kontroly.

Rozhovory viedla: Dominika Vitániová, I. ročník SOP